

ГОВЬ-СҮМБЭР ЭМГ

ДЭМБ

**ГОВЬ-СҮМБЭР АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ДУНДАХЬ
“КОВИД-19” ХАЛДВАРЫН ТАРХАЛТ, ЭМНЭЛЭГТ
ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛСЭН БАЙДАЛ**

2021 он

ГАРЧИГ

1.Оршил

2.Судлагдсан байдал

3.Үндэслэл

4.Судалгааны зорилго,зорилт

5.Судалгааны арга зүй

6.Судалгааны үр дүн

Бүлэг 1.Говь-Сүмбэр аймаг дахь “Ковид-19” халдварын тархалт, 2020-2021 онуудад

Бүлэг 2. “Ковид-19” халдвараар өвчилж, эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн байдал, 2021 он, сүүлийн 3 сарын байдлаар

7.Дүгнэлт

8.Ашигласан хэвлэлийн тойм

НЭГ.ОРШИЛ

Коронавирусийн бүлэгт багтдаг нилээд олон төрлийн вирусууд нь хүнд амьсгалын замын халдвар болох энгийн улирлын томуу болон МЭРС (MERS – Middle East Respiratory Syndrome), САРС буюу амьсгалын цочмог хам шинж (SARS – Severe Acute Respiratory Syndrome) зэрэг хүнд хэлбэрийн халдварт өвчин үүсгэдэг.

Шинэ төрлийн коронавируст халдвар үүсгэгч нь сарьсан багваахайн коронавирусийн хэв шинжтэй 96 хувь, панголины коронавирустай 86-92 хувь ижил байгааг тогтоосон ба энэхүү вирусээр үүсгэгдсэн халдварт өвчин (КОВИД-19) нь өмнө бүртгэгдэж байгаагүй бөгөөд 2019 онд анх удаа БНХАУ-ын Ухан хотод бүртгэгдсэн.

Сүүлийн гурван жилийн хугацаанд дэлхийн улс орнуудад коронавирусын халдвар (КОВИД -19) дэгдэлт хэлбэрээр гарч олон хүнийг хамран цар тахлын хэмжээнд хүрч ялангуяа настан, архаг хууч өвчтэй тухайлбал, чихрийн шижин, зүрх судасны өвчтэй, артерийн даралт ихсэлттэй хүмүүст хүнд хэлбэрийн өвчлөл нь түгээмэл тохиолдсоор байна.

ХОЁР.СУДЛАГДСАН БАЙДАЛ

Цар тахлын эхэн үед эрэгтэйчүүдийн дунд халдвар авах болон нас барах эрсдэл өндөр байсан.Энэ нь нэг талаар эрэгтэйчүүд эрүүл мэнддээ хайнга ханддаг, тамхины хэрэглээ өндөр байдагтай холбоотой байж болох ба нөгөө талаар тэдний бие махбодийн биологийн онцлог нөлөөлсөн байх магадлалтай.Судалгаагаар эр бэлгийн даавар болох андроген нь уушиг болон амьсгалын замыг хамарсан эсийн рецепторын нийлэгжилтийг нэмэгдүүлдэг тул вирус эрэгтэй хүний уушгины эдэд халдварлах тохиромжтой нөхцлийг бүрдүүлдэг болохыг тогтоосон байна.Чихрийн шижин өвчтэй хүмүүсийн хувьд хүнд хэлбэрээр өвдөх, нас барах эрсдэл өндөр буюу II –р хэлбэрийн чихрийн шижинтэй хүмүүст метформин, харин холестролын хэмжээ их, тарган хүмүүст статин эмчилгээ хийх нь өвчний хүндрэлийг даван гарахад туслах боломжтой юм. Инсулин ялгаруулдаг нойр булчирхайн β эс нь

SARS – CoV 2 вирусын холбогддог рецептор болох ACE2-ийн хэмжээг нэмэгдүүлдэг тул халдварт өртөмтгий байдаг.¹

Италид хийсэн судалгаагаар өвчтөнүүдийн дундаж нас 59 (40-78) байсан ба эерэг тохиолдлууд газарзүйн хувьд Леганно хотын аж үйлдвэрийн бүсэд төвлөрсөн байсан ба насны хувьд илүү ахмад насны хүмүүсийн дунд тархалт өндөр байна.²

Эрдэмтдийн үзэж байгаагаар, халдварын оргил үед шинж тэмдэг илрэх дундаж хугацаанд (5 хоног) халдвартай хүмүүсийн 30 орчим хувьд нь шинж тэмдэг илэрдэггүй бол 75 орчим хувьд шинж тэмдэг илэрдэг байна. Үүнээс үзэхэд огт шинж тэмдэг илрээгүй халдвартай хүмүүсийн 24% нь халдвар тараадаг байж болзошгүй юм. Энэ тохиолдолд шинж тэмдэггүй хүмүүсийн ойролцоогоор 59% нь халдвар тараадаг ба үүний 35% нь нууц хугацаандаа буюу шинж тэмдэг илрэхийн өмнөх үедээ байдаг бол 24%-д нь огт шинж тэмдэггүй байдаг байна. Энэхүү таамаглалаар Коронавирусийн шинэ тохиолдлуудын хамгийн багадаа 50% нь шинж тэмдэггүй боловч халдвартай хүмүүсээс халдвар авсан байдаг гэж үзэж байна.³

Насанд хүрэгчдэд хийгдсэн КОВИД-19-ийн шалтгаант олон төрлийн эрхтэн тогтолцооны хүндрэлүүд, тогтмол үргэлжлэх шинж тэмдгүүд ба тэдгээрийн хүндийн зэргийг тодорхойлсон судалгаануудаас ялгаатай байсан бөгөөд насанд хүрэгчдэд тохиолддог нийтлэг хүндрэлүүд нь амьсгалын замын үр дагавар ба байнгын ядаргаа юм (жишээлбэл, амьсгал давчдалт 11% -аас 43%, ядарч сульдах 35% -64% хооронд хэлбэлзэж байсан). Энэхүү когорт судалгаанд цочмог шинж тэмдэг илэрснээс хойш хэдэн долоо хоногийн дараа бүрэн эдгэрэлт ажиглагдсан бөгөөд шинж тэмдгүүд нь хөнгөн илэрч байв.⁴

КОВИД-19-ийн цочмог халдвартай насанд хүрэгчдэд цус харвалт, ишеми, сэтгэцийн хямрал, таталт зэрэг шинж тэмдгүүд илэрч байгаа ба харин хүнд хэлбэрийн КОВИД-19-тэй өвчтөнүүдэд таталт цөөн тохиолдож байна. Их Британийн яаралтай тусламжийн тасагт хэвтэн эмчлүүлж буй хүүхдүүдийн 5.5%-д нь таталт өгч байсан ч эпилепси өвчтэй холбоогүй байсан. АНУ-д КОВИД-19 ба олон эрхтэн тогтолцооны үрэвсэлт хам шинжийн улмаас хүүхдүүдийн 5.4%-д нь таталт өгсөн байна.⁵

КОВИД - 19-ийн халдвар нь цитокины шуурга болон олон эрхтэн тогтолцооны үйл ажиллагааны доголдлыг бий болгож байгаа нь нас баралтыг нэмэгдүүлэх шалтгаан болж байна.КОВИД-19 халдварын хүнд хэлбэрийн үед лимфоцит эсийн хэмжээ багасах, CRP, ферритин, интерлейкин-6, интерлейкин-10, С-Х-С хемокин 10, моноцит хемотактик идэвхижүүлэгч фактор-1, макрофаг үрэвслийн уураг альфа 1, TNF- альфа зэрэг үзүүлэлтүүд эрс нэмэгдсэн байна.⁶

КОВИД-19-ийн халдварын улмаас хүчилтөрөгчийн эмчилгээнд орж буй өвчтөнүүдийн тархины урд хэсгийн саарал бодисын агууламж багасаж байгааг судалгаагаар тогтоосон ба халдвар аваад эдгэрсэнээс хойш 6 сарын хугацаанд ямар нэгэн хүндрэл гарч байна.КОВИД-19-ийн халдвараар өвдөөд эмнэлэгт хэвтсэн нийт өвчтөнүүдийн 15%-д нь мэдрэлийн гаралтай хүндрэл илэрсэн ба тухайлбал: ухамсрын доройтолд орох, төөрөгдөлд орох, түгших гэх мэт шинж тэмдэг.Мөн цусны даралт ихсэх, чихрийн шижин, тархины судасны хатуурал зэргээс шалтгаалах магадлал байгаа бөгөөд хүчилтөрөгчийн дутагдал, их хэмжээгээр халуурах нь тархины аль нэг хэсгийг гэмтээх эрсдэлийг нэмэгдүүлж байгааг судлаачид онцолсон байна.⁷

Сэтгэц идэвхит эм нь КОВИД-19-өөс хамгаалах нөлөөтэй байх бөгөөд эдгээр эмийн эмчилгээ хийлгэсэн хүмүүс шинэ коронавирусын халдвар авах эрсдэл бага байж магадгүй болохыг тогтоосон байна. Эдгээр эмийг хэрэглэдэг хүмүүс вирүсийн халдвар авсан тохиолдолд хөнгөн хэлбэрийн шинж тэмдэг илэрч байсан байна. Сэтгэц идэвхит эм нь SARS-CoV-2-ийн халдварын хүнд хэлбэрийг үүсгэж байгаа үрэвсэл, дархлаа судлалын замд оролцдог генүүдийн идэвхижлийг бууруулж байж болзошгүй юм.⁸

Индонезид тулгарч буй бэрхшээл нь хот суурин газрын нягтрал, агаарын бохирдол, тамхидалт, гар угаах зуршил бага зэргээс голлон шалтгаалж байсан ба цэвэр ус, ундны усны хэрэглээ бага, нийтийн бие засах газар нээлттэй, хувийн хамгаалах хэрэгсэл хязгаарлагдмал зэргээс хамаарч байгааг тогтоосон байна.⁹

Коронавирус нь задгай агаарт 30 минут орчим байдаг бөгөөд энэ нь Энэтхэг улсын гудамжинд амьдардаг сая сая хүн, ялангуяа ядуу хүн амын эрүүл мэндэд асуудал үүсгэж байна.Агаарын бохирдол өндөртэй улс орнуудад коронавирусын тохиолдол

нэмэгдэж байгаа нь агаарын бохирдол цар тахлын тархалтыг нэмэгдүүлэх магадлалтай. Энэтхэг улсад 2021 оны 5-р сарын 7-ны байдлаар 58000 гаруй хүн цар тахалд нэрвэгдсэн ба хөл хорио нь байгаль орчинд маш эерэгээр нөлөөлсөн. Энэтхэгийн агаарын чанар сүүлийн 20 жилийн хугацаанд ажиглагдаагүйгээр өөрчлөгдөж PM2.5 ба PM10-ын түвшин 60-70% хүртэл, азотын давхар ислийн хэмжээ ойролцоогоор 60 орчим хувиар буурсан байна.¹⁰

Монгол улсын Эх хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв(ЭХЭМҮТ)-ийн судалгаагаар КОВИД-19 халдвараар өвчилсөн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дийлэнх буюу 73.6 хувь нь вакцинд хамрагдаагүй байсан. Вакцинд хамрагдаагүй бол халдварт өртөх эрсдэл 2 дахин өндөр байна.¹²

Монгол улсын Үндэсний статистикийн хороо (ҮСХ) болон Дэлхийн банк (ДБ) хамтран 2020 оны 5 дугаар сараас эхлэн таван үе шаттай зохион байгуулсан “Коронавирусийн нөлөөллийг тодорхойлох өрхөд суурилсан судалгаа”-гаар Дельта хувилбарын тархалтын үед эмчилгээ хийлгэх шаардлага гарсан таван өрх тутмын нэг нь эмчилгээ, үйлчилгээ авч чадаагүй гэсэн дүн гарсан байна. Эрүүл мэндийн үйлчилгээний хүртээмжийн хот, хөдөөгийн ялгаа 4 дүгээр сараас хойш багассан ч өрхүүдийн 19 хувь нь яаралтай эмчилгээ, үйлчилгээ авч чадаагүй нь голчлон ковидын халдвар авахаас болгоомжилсон, эмнэлгийн хүрэлцээ, хүчин чадал хангалтгүйгээс шалтгаалсан байна.¹³

ГУРАВ.ҮНДЭСЛЭЛ

Монгол улсын Улсын Онцгой Байдлын Ерөнхий Газар (ОБЕГ)-ын 2021 оны 11-р сарын 14 –ны мэдээгээр дэлхий дахинд нийт 251.788.329 (+514.819) тохиолдол бүртгэгдэж, 229.661.001 (+283.830) хүн бүрэн эдгэрч, 5.077.907 (+7,508) хүн нас барсан ба дэлхийн 225 улс орны нутаг дэвсгэрт КОВИД – 19 халдвар бүртгэгджээ. Монгол улсад КОВИД – 19 халдвар ПГУ шинжилгээгээр батлагдсан 491 тохиолдол шинээр бүртгэгдэж, нийт батлагдсан тохиолдол 638.517 болсон байна.

Хүүхдийн өвчлөл 2021 оны 11 дүгээр сарын 14-ний өдрийн байдлаар: Монгол улсад коронавируст халдвараар 0-17 хүртэлх насны 531 шинэ тохиолдол бүртгэгдэж нийт 128.757 тохиолдол бүртгэгдсэн ба нийт 637.094 тохиолдлын 20.2

хувийг эзэлж байна. Насны бүлгээр харьцуулахад 0-4 нас 26.6 хувь (34.293), 5-11 нас 47.2 хувь (60.753) 12-15 нас 18.2 хувь (23.446), 16-17 нас 8.0 хувь (10.265) тус тус эзэлж байна.¹¹

Эрүүл мэндийн салбарт ажиллагсдын өвчлөл: Улсын хэмжээнд 8.477 эрүүл мэндийн ажилтан коронавируст халдвараар өвдсөн. Энэ нь нийт өвчлөлийн 2.3%-ийг эзэлж байна. Тархвар судлалын 44 дэхь долоо хоногт 282 эрүүл мэндийн ажилтан шинээр халдвар авсан бөгөөд 186 буюу 66.0 хувь нь эмнэлгийн орчинд ажил үүргээ гүйцэтгэх явцдаа, 96 буюу 34.0 хувь нь гэр бүлийн хүрээнд тус тус халдвар авсан.

Улсын хэмжээнд КОВИД-19-ын эсрэг вакцинд 1.883 (нийслэлд-745, аймагт-1,138) хүн, нийт 4.905.091 хүн хамрагдаад байна. Үүнээс 1-р тунд 2.257.590, 2-р тунд 2.144.617, 3-р тунд 502.884 хүн тус тус хамрагджээ. Өссөн дүнгээр 1-р тунд 6.334 жирэмсэн эмэгтэй, 7.040 хөхүүл эмэгтэй, 12-15 насны 179.659 хүүхэд, 16-17 насны 7.000 хүүхэд хамрагдаад байна. ¹¹

Говь-Сүмбэр аймгийн эрүүл мэндийн газрын харьяа 68 нэгж / ЗӨСТ, Нэгдсэн Эмнэлэг, Сумын ЭМТ -3, ӨЭМТ- , ЭХНБ -5, хувийн эмийн сан- / тэй бөгөөд Эрүүл мэндийн байгууллага нь үйлчлэх хүрээний 3 сум **10** багийн ,, өрхийн ,, хүн амд нийт ,, хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр эрүүл мэндийн анхдагч болон хоёрдогч тусламжийг үзүүлж байна.

Говь-сүмбэр аймгийн хүн амын дундахь КОВИД – 19 халдварын тархалт болон эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн өвчтөнүүдэд илэрсэн шинж тэмдэг, өвчний явц, хэвтэн эмчлүүлсэн ор хоног, зардлыг судласнаар цаашид КОВИД – 19 халдвараас урьдчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээг оновчтой зохион байгуулах, халдвар авсан тохиолдолд эрт илрүүлэх, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг хугацаа алдахгүй чанартай хүргэх, өвчний хүндрэлээс сэргийлэх, хүний нөөцийг зөв хуваарилах, зардлыг хэмнэх чухал ач холбогдолтой хэрэгцээ шаардлагатай байгаа нь уг судалгааг хийх үндэслэл болж байна.

ДӨРӨВ.СУДАЛГААНЫ ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ

ЗОРИЛГО:

Говь-сүмбэр аймгийн хүн амын дундахь Ковид-19 халдварын тархалт болон эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн байдалд үнэлгээ өгөх

ЗОРИЛТУУД:

1. Говь-Сүмбэр аймгийн хүн амын дундахь Ковид – 19 халдварын тархалтын байдлыг судлах
2. Ковид-19 халдвараар өвчилсөн хүн амын нас, хүйс, боловсрол, ажил эрхлэлтээр ялгаатай байдлыг судлах
3. Ковид-19 халдварын үед өвчтөнд илрэх зовиур, шинж тэмдэг, явцын ялгаатай байдлыг судлах
4. Ковид-19 халдвартай өвчтөнд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн байдал, хэвтэн эмчлүүлсэн ор хоног, зардлыг судлах

ТАВ.СУДАЛГААНЫ ХЭМЖЭЭ, АРГА ЗҮЙ

Говь-сүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн газрын Ковид-19 халдварын тархалтын талаарх 2020 - 2021 оны тайлан мэдээ, Нэгдсэн эмнэлгийн архивын материалаас Ковид – 19 халдварын улмаас эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн 300 өвчтөний өвчний түүхээс эргэмж судалгааны аргаар түүвэрлэн авч, хүйс, нас, боловсрол, ажил мэргэжлийн онцлог, өвчтөний хэвтэх үеийн зовиур, шинж тэмдэг, ор хоног, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авсан зардал зэргээр ялгаатай байдлаар дүгнэлт хийлээ.

ЗУРГАА.СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН

БҮЛЭГ 1. ГОВЬ-СҮМБЭР АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ДУНДАХЬ КОВИД - 19 ХАЛДВАРЫН ТАРХАЛТЫН БАЙДАЛ. 2020-2021 ОН

Тус аймагт КОВИД-19 халдварын анхны тохиолдол 2020 оны 03-р сарын 27 нд бүртгэгдсэн ба 2020 онд онош батлагдсан нийт 4 тохиолдол бүртгэгджээ.

Тухайн үед ойрын хавьтлаар 165 хүн, дам хавьтлаар 381 хүнийг тогтоож, төлөвлөгөөний дагуу 21 хоногийн хугацаанд 3-4 удаагийн шинжилгээнд бүрэн хамруулсан байна.

2020 оны 02 дугаар сарын 13-наас 2020 оны 08 дугаар сарын 30-ныг хүртэл хугацаанд хот хоорондын зорчигч тээврийн автобусаар зорчиж буй 18178 иргэнд тандалт хийж, биеийн халууныг хэмжин, коронавирусийн халдвараас сэргийлэх сургалт сурталчилгаа хийж гарын авлага тарааж урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авч ажилласан байна.

Монгол улсын Улсын Онцгой Байдлын Ерөнхий Газар (ОБЕГ) -ын 2021 оны 11-р сарын 14 –ны мэдээгээр Говь-сүмбэр аймагт КОВИД – 19 халдвар 5047 тохиолдол бүртгэгдэж, 19 хүн нас барсан ба хөнгөн 20, хүндэвтэр 69, хүнд өвчтөн 3 байна.Тус аймагт КОВИД – 19 халдвараар өвдсөн нийт хүн ам эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг 100% авч, тэдгээр өвчтөнүүдийн 99.6%(5028 хүн) бүрэн эдгэрсэн байна.¹¹

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн газар (ЭМГ)-ын 2021 оны 10-р сарын тайлан мэдээгээр КОВИД – 19 халдвартай болох нь шинжилгээгээр батлагдах үед өвчтөнүүдийн 10.7%-д толгой өвдөх, ханиалгах, хоолой сэрвэгнэх, хамар битүүрэх шинж тэмдэг илэрч байсан бол 89.2%-д нь ямар нэг шинж тэмдэг илрээгүй байна.

(Дурслэл 1)

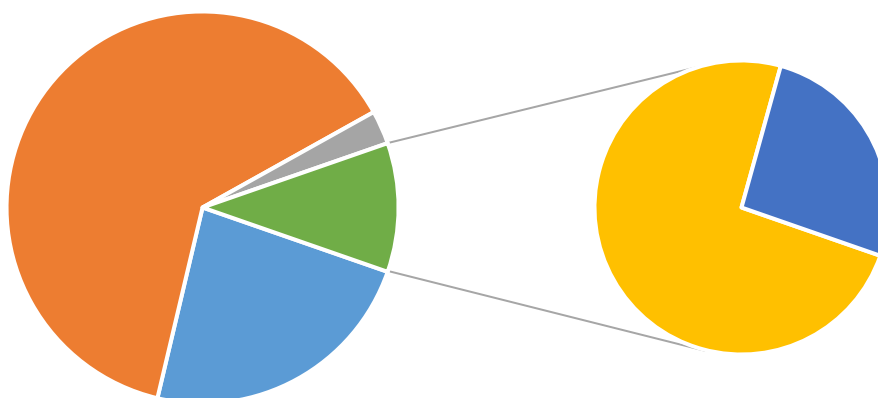
Дүрслэл 1. Онош батлагдах үеийн шинж тэмдэг. Говьсүмбэр аймаг. ЭМГ. 2021. 10 сар

БҮЛЭГ 2. ГОВЬ-СҮМБЭР АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛСЭН БАЙДАЛ. (2021 ОНЫ 6-9 САР)

Тус аймгийн хүн амын эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлсэн байдлыг 2021 оны 06 дугаар сарын 27-оос 2021 оны 09 дүгээр сарын 27-ны байдлаар сүүлийн 3 сард дүн шинжилгээ хийж үнэлгээ дүгнэлт өглөө.

Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн халдвартын тасагт хэвтэн эмчлүүлсэн 300 өвчтөний 122 буюу 42.8 хувь нь эрэгтэй, 162 буюу 56.8 хувь нь эмэгтэй үйлчлүүлэгч байна.

Насны бүлгээр ялгаатай байдлаар авч үзвэл 77 хүүхэд буюу 27.0 хувь нь 0-15 насны хүүхэд харин 208 буюу дийлэнх 73.0 хувь нь 16 –аас дээш насны иргэд тус тус хэвтэн эмчлүүлж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авсан байна(Дүрслэл 2).

Ковид -19 өвчнөөр өвчилсөн иргэдийн боловсролын байдлыг ялгаатай байдлаар авч үзэхэд боловсролгүй 35 буюу 17.2 хувь, бага боловсролтой 21 буюу 10.3 хувь, бүрэн дунд боловсролтой 95 буюу 46.6 хувь, техник мэргэжлийн тусгай боловсролтой 15 буюу 7.4 хувь, харин дээд мэргэжилтэй 38 буюу 18.6 хувь тус тус байлаа.

Хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн ажил эрхлэлтийн байдлыг ялгаатай байдлаар харуулбал, 6 буюу 2.1 хувь төрийн захиргааны, 18 буюу 6.3 хувь хөдөө аж ахуйн,

12 буюу 4.2 хувь нь боловсролын, 5 буюу 1.8 хувь нь эрүүл мэндийн, 2 буюу 0.7 хувь нь үйлчилгээний, 6 буюу 2.1 хувь нь уул уурхайн, 3 буюу 1.1 хувь тээврийн салбарт үлдсэн 80 гаруй хувь нь хувиараа жижиг дунд бизнес эрхлэгчид байна.

Хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн эмнэлэгт өнгөрүүлсэн ор хоногийг тооцож үзэхэд 126 буюу 46.0 хувь нь 7 хоног хүртэл, 54 буюу 18.9 хувь нь 8 хоног, 46 буюу 16.1 хувь нь 9 хоног, 54 буюу 18.9 хувь нь 10 хоног ба түүнээс дээш сар хүртлэх хугацаагаар хэвтэн эмчлүүлсэн байна.

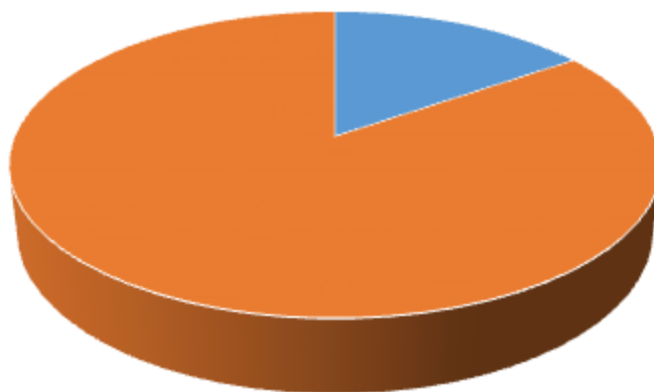
Мөн хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн 270 буюу 94.7 хувь нь Говь-Сүмбэр аймгийн харъяат иргэд харин бусад аймаг тухайлбал: Сэлэнгэ, Баянхонгор, Дундговь, Өвөрхангай, Өмнөговь болон Улаанбаатар хотын нийт 15 иргэн тус аймгийн нэгдсэн эмнэлэгт хэвтэн үйлчлүүлсэн байна.

Түүнчлэн хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийг сум багийн ялгаатай байдлаар авч үзэхэд 246 буюу дийлэнх 86.3 хувь нь Сүмбэр сум, 19 буюу 6.7 хувь нь Шивээговь, 5 буюу 1.8 хувь нь Баянтал сумдаас тусламж үйлчилгээ авсан байна.

Мөн хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн 89 буюу 31.2 хувь нь 0-15 насны хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн 9 буюу 3.2 хувь, өндөр насны тэтгэвэрт 26 буюу 9.1 хувь, оюутан 9 буюу 3.2 хувийг эзэлсэн ба эдгээр иргэдийн эмчилгээ үйлчилгээг эрүүл мэндийн даатгалаар төрөөс хариуцсан байна. Харин 5 буюу 1.8 хувь малчин, 110 буюу 38.6 хувь нь ажил эрхэлж эрүүл мэндийн даатгал төлдөг иргэд үлдсэн 35 буюу 12.3 хувь нь ажилгүй иргэд байна.

Дээрх хэвтэн эмчлүүлсэн 285 иргэдийн эмчилгээ үйлчилгээний зардлыг тухайлбал, 206 хүн буюу 72.3 хувийг төрөөс зуун хувь, 79 буюу 27.7 хувьд нь эмчилгээний зардлын 15 хувийг иргэдээс нэмэлтээр гаргуулан тооцсон байна.

Нэгдсэн эмнэлэгт хэвтсэн 300 иргэний хэвтэх үеийн биеийн байдал 4 хүн буюу 1.4 хувь нь хүнд, 22 буюу 7.7 хувь нь хүндэвтэр харин 258 буюу 90.5 хувь нь дунд зэргийн байдалтай хэвтсэн бол гарах үеийн биеийн байдал 268 буюу 94.0 орчим хувьд хөнгөн, 15 хүн буюу 5.3 хувь нь дунд зэрэг харин 2 хүн буюу 0.7 хувьд хүнд хүндэвтэр байдалтай ковидын дараахь нөхөн сэргээх сувилалд шилжсэн байна/Дүрслэл 3/.

Хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн эдгэрэлтийн байдлыг авч үзэхэд 219 буюу 76.8 хувь нь уг өвчнөөс бүрэн эдгэрсэн бол 63 буюу 22.1 хувь нь сайжирсан байгаа нь цаашид үргэлжлүүлэн биеийн байдлыг өрхийн эмчийн хяналтад үзүүлж зөвлөгөө авч, нөхөн сэргээх эмчилгээ хийлгэх шаардлагатай болохыг харуулж байна/Дүрслэл 4 /.

Нийт хэвтэн эмчлүүлсэн өвчтөнүүдээс өвчний түүхэнд 24 буюу 8.4 хувьд уушгинд өөрчлөлт өгсөн нь тэмдэглэгдсэн байна.Тухайлбал, уушгины зураглал олширсон, 2 уушгины гадна болон доод талбайгаар агааржилт буурсан, уушгины зураглал

тархмал олширсон суурин дээр 2 уушгины доод талбайд дунд тодрол бүхий нэвчдэст хэлбэрийн сүүдэртэй гэх зэрэг уушгинд нийтлэг өөрчлөлтүүд орсон нь рентген шинжилгээгээр батлагдсан байна.

Ковид -19 өвчний үндсэн оношоос гадна B17.1 I11.0 I49.9 J18.0 J18.1 J18.9 J41.0 K74.0 K80.0 M54.1 зэрэг олон улсын өвчны 10 дугаар ангилалын өвчнүүд тухайлбал, 4 хүнд буюу 2.2 хувьд шалтгаан тодорхойгүй уушгины хатгалгаа мөн цөөн тоогоор уушгины үрэвсэл, элэгний хордлого, хатуурал, элэгний C вирусын хурц үрэвсэл, цэсний замын эмгэг, зүрхний өвчнүүд, зүрхний хэм алдагдал, эмийн эмчилгээ шаардсан нурууны эмгэг зэрэг дагалдах оноштой өвчнүүд хэвтэн эмчлүүлсэн байна.

Мөн Ковид - 19 өвчнөөр өвчилсөн иргэдэд түгээмэл тохиолдож байсан зовиур шаналгааг өвчний түүхээс түүвэрлэлт хийсэн байдлыг тодруулбал, 49 хүнд буюу 17.1 хувьд хамар битүүрэх, 47 хүнд буюу 16.4 хувьд толгой өвдөх, 34 хүнд буюу 11.9 хувьд хоолой хөндүүрлэх, 34 хүнд буюу 11.9 хувьд цээжээр өвдөх, 25 хүнд буюу 8.7 хувьд халуурах, 15 хүнд буюу 5.2 хувьд ядарч сульдах, 14 буюу 5.0 хувьд ханиалгах, 11 хүнд буюу 4.0 хувьд амт үнэр алдагдах, 10 хүнд буюу 3.5 хувьд үе мөч өвдөх, 3 хүнд буюу 0.7 хувьд хамраас нус гоожих, 3 хүнд буюу 0.7 хувьд бөөлжих, 2 хүнд буюу 0.7 хувьд хоолны дуршил муудах, 2 хүнд буюу 0.7 хувьд дотор муухайрах, 1 хүнд буюу 0.4 хувьд хамраас цус гарах зэрэг шинж тэмдэг давхардсан тоогоор дийлэнх үйлчлүүлэгчдэд илэрсэн байна.

Хэвтэн эмчлүүлэгсдийн зарцуулсан эмийн зардал 100 буюу түүнээс доош мянган төгрөг зарцуулсан иргэд 195 буюу 68.4 хувьд харин 100 мянган төгрөгөөс дээш дүнтэй эм хэрэглэсэн иргэд 90 буюу 31.6 хувьд байна. Харин нийт хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн дийлэнхэд зарцуулсан ор хоног, эмчилгээ үйлчилгээ зэрэг дундажаар 980 орчим мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас гаргаж төр хариуцсан байна.

Мөн түүнчлэн хэвтэн эмчлүүлэгчдын дийлэнх 256 хүн буюу 89.8 хувь нь эмчлүүлэхээс өмнө хурдавчилсан тестээр ковид 19 илрүүлэх шинжилгээг өгсөн байна.

ДОЛОО ДҮГНЭЛТ:

1. Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн халдвартын тасагт Ковид - 19 халдвараар өвчлөн хэвтэн эмчлүүлсэн иргэд хүйсийн хувьд статистикийн ялгаагүй байна.
2. Насны бүлгийн ялгаатай байдлаар авч үзэхэд дийлэнх нь буюу 16 ба түүнээс дээш насны иргэд хэвтэн эмчлүүлж эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авсан байна.
3. Ковид - 19 халдвараар өвчилсөн иргэдийн дийлэнх нь бүрэн дунд боловсролтой иргэд байна.
4. Хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн дийлэнх нь хувиараа жижиг дунд бизнес эрхлэгчид байна.
5. Хэвтэн эмчлүүлсэн иргэдийн дийлэнх нь 7 хоног хүртэл хугацаагаар хэвтэн эмчлүүлсэн байна.
6. Нийт хэвтэн эмчлүүлсэн өвчтөнүүдээс 10 орчим хувьд уушгинд өөрчлөлт өгсөн нь рентген шинжилгээгээр батлагдсан байна.
7. Мөн Ковид - 19 халдвараар өвчилсөн иргэдийн дийлэнх хувьд хамар битүүрэх, толгой өвдөх, хоолой хөндүүрлэх, цээжээр өвдөх, халуурах, ядарч сульдах, ханиалгах, амт үнэр алдагдах, үе мөч өвдөх зэрэг шинж тэмдэг давхардсан тоогоор илэрсэн байна.
8. Ковид - 19 өвчний үндсэн оношийн зэрэгцээгээр дагалдах оношоор Шалтгаан тодорхойгүй уушгины хатгалгаа, элэг цөсний үрэвсэл, зүрхний хэм алдагдал зэрэг өвчин цөөнгүйгээр хавсран тохиолдож байна.
9. Ковид -19 өвчний улмаас эмнэлэгт эмчлүүлсэн зардлыг эрүүл мэндийн датгалын сангаас гаргаж төр хариуцсан байна.

НАЙМ.АШИГЛАСАН ХЭВЛЭЛИЙН ТОЙМ

1. James Kingsland., Medicalnewstoday.com ., May 25, 2021
2. Josè Vitale, MD; Nicola Mumoli, MD; Pierangelo Clerici, MD; et al., Assessment of SARS-CoV-2 Reinfection 1 Year After Primary Infection in a Population in Lombardy, Italy., JAMA May 28, 2021
<https://jamanetwork.com/journals/jamainternalmedicine/fullarticle/2780557>
3. Jeremy S. Faust, Chengan Du, Katherine Dickerson Mayes., Mortality From Drug Overdoses, Homicides, Unintentional Injuries, Motor Vehicle Crashes, and Suicides During the Pandemic, March-August 2020., JAMA., May 21, 2021
<https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2780436>
4. Daniela Say, Nigel Crawford, Sarah McNab, Danielle Wurzel, Andrew Steer, Shidan Tosif., Post-acute КОВИД-19 outcomes in children with mild and asymptomatic disease., THE LANCET., April 20, 2021
5. Mohammad Kurd, Saar Hashavya, Shmuel Benenson, Tal Gilboa
6. Bin Zhou., Shinsuke Kojima., Atsuhiko Kawamoto., Masanori Fukushima., “КОВИД-19 pathogenesis, prognostic factors, and treatment strategy:Urgent recommendations”., Journal of Medical Virology, 2021
7. Medicalnewstoday.com - Written by James Kingsland on May 18, 2021-Fact checked by Rita Ponce, Ph.D.
8. M.Canal-Rivero,R.Catalán-Barragán,A.Rubio-Garcíaa,Garrido-Torres,B. Crespo-Facorro, M.Ruiz-Veguill., Lower risk of SARS-CoV2 infection in individuals with severe mental disorders on antipsychotic treatment: A retrospective epidemiological study in a representative Spanish population., Science Direct., March 2021
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0920996421000724?via%3Dihub#>
9. Purnama, S. G.; Susanna, D. Kesmas., Hygiene and sanitation challenge for COVID-19 prevention in Indonesia. (Special issue: Coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic and responses.), National Public Health Journal ; 1(Special Issue):6-13, 2020. Article in English | WHO COVID | ID: covidwho-1197724
- 10.Chugh, S.; Kaushal, R.; Kohli, S..Turkish., The impact of corona-virus pandemic effected the air pollution in india., Journal of Computer and Mathematics Education ; 12(2):203-210, 2021.Article in English | WHO COVID | ID: covid who 1200391
- 11.Коронавируст халдвар (КОВИД-19) -ын өдөр тутмын мэдээ.ОБЕГ. 2021 оны 11-р сарын 14 –ны мэдээ.
- 12.Коронавирусийн нөлөөллийг тодорхойлох өрхөд суурилсан судалгаа.ҮСХ, ДБ.2021 он
- 13.Коронавируст халдварын эсрэг дархлаажуулалтад хамрагдсан болон хамрагдаагүй ээжүүдийг хамруулан хийсэн судалгааны үр дүн. ЭХЭМҮТ.2021 он
- 14.ЭМЯ Нөхцөл байдлын мэдээ. <https://covid19.mohs.mn/p/cat/post/57/>

